

•Таныс емес адамдармен хабарласып, тілдесіп отырмағандығына көз жеткізу үшін өз электронды мекен жайына қолжетімділікті қамтамасыз етуін талап етіңіз.

•Өзіңізде жасөспірімдердің сайттарымен танысып отыру машықтығын қалыптастырыңыз.

•Балаларыңызға интернетті бұзақылық үшін, өсек-аянды, қауіпті ақпаратты тарату үшін қолдануға болмайтыныдығын түсіндіріп айтыңыз.

•Жасөспірімдермен интернеттегі құмар ойындар туралы және олардың қауіп-қатері туралы әңгімелесіңіз.

ЕГЕР ҚИЫН БОЛСА **ТӘУЛІК БОЙЫ**
СЕНІМ ТЕЛЕФОНЫ
ҚОҢЫРАУ ШАЛ Жасөспірімдер мен олардың ата-аналарына арналған

анонимді
+7-708-08-74-201
37-08-58

Сен - Өз өмірің мен проблемаларың туралы
- Достық пен ажырамаған махаббат туралы
- Сенімен және құрдастарыңмен қатал қарым-қатынас туралы
- Ата-аналармен және мұғалімдермен қарым-қатынас туралы
сөйлесе аласың

Қостанай облысы әкімдігі білім басқармасының «Психологиялық қолдау және қосымша білім беру өңірлік орталығы» КММ

ЖАДНАМА

*оқушыларға арналған
(13-17 жас аралығы)*

*ғаламтордағы
қауіпсіздігі туралы*

ҚОСТАНАЙ ОБЛЫСЫ
ӘКІМДІГІ БІЛІМ
БАСҚАРМАСЫНЫҢ
«ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ҚОЛДАУ
ЖӘНЕ ҚОСЫМША БІЛІМ БЕРУ
ӨҢІРЛІК ОРТАЛЫҒЫ» КММ

8 (7142) 51-18-49 Директор
8 (7142) 51-14-84 Бухгалтерия
8 (7142) 39-00-33 Директордың
орынбасары, әдістемелік кабинет
Сайт: <http://rcppido.kz>
Электрондық почта: oskc2007@mail.ru

37-08-58

**Сот. WhatsApp
87080874201**

тәулік бойы сенім телефоны (балалар мен ата-аналарға анонимді кеңес беру)

Қостанай қ.

13-17 жас аралығындағы балалар

Бұл жастағы жасөспірімдер іздестіру машиналарымен, электронды поштамен, хабарламалармен тез арада тілдесу қызметтерімен белсенді қолданып, музыка, фильмдерді жүктеп отырады. Ұлдар шектеулерге мән бермей, керісінше, дөрекі, ұсқынсыз қалжыңға, құмар ойындарына, «үлкендерге арналған суреттерге» әуес болады. Қыздар чаттардың көмегімен хат алмасуға жаны жақын, алайда олар интернеттегі сексуалды алым-сақтыққа сенгіш болып келеді. Ата-аналар үшін бұл жас аралығындағы балаларды бақылауға алу өте қиынға соғады. Өйткені олар Интернет туралы өз ата-аналарынан артық біледі. Бұған қарамастан, ата-ана мен бала арасында интернет қауіпсіздігі туралы ережелер қатаң сақталуы қажет. Сонымен қатар, балалардың Интернеттегі қызметі туралы есептемелерді (тарихты) жиі қарап отыру қажеттігін ұмытпаған жөн. Ата-аналардың құпия сөздерінің (әкімшінің құпия сөзі) құпияда сақтаулы екендігіне зор көңіл бөлу керек.

13-17 жас аралығындағы балалардың қауіпсіздігі туралы кеңестер

- Жасөспірімдердің қатысуымен Интернетке кіру ережелерінің тізімін құрастырып, оның орындалуын қадағалаңыз. Кіруге тыйым салынған сайттардың («қара тізімге енген сайттар») тізімін құрастырып, интернетте отырудың мерзімін, интернет арқылы тілдесудің (оның ішінде чаттардың) жаднамасын анықтаңыз.
- Интернетке қосылған компьютер ортақ бөлмеде ата-ананың бақылауында болу керек.
- Балалармен шынайы өмірдегі достары туралы әңгімелескендей, Интернеттегі достары туралы да әңгімелесіп отыруды ұмытпаңыз. Тез арада хат алмасып отыру қызметіндегі достары туралы сұрастырып, олармен шын мәнісінде таныс екендігіне көз жеткізіңіз.
- Ата-ананың бақылауына қосымша қажет емес контентті бұғаттауға арналған құрылғыларды қолданыңыз.
- Балаларыңыздың қандай чаттармен қолданып отырғанын білу керек. Бейресми режимнің көмегімен, қажетсіз чаттарда тілдесуге рұқсат бермеңіз.
- Балаларыңыздың Интернеттегі достарымен жеке кездесулеріне тыйым салыңыз және ол айтқанды екі етпей, сізді тындап жүруін талап етіңіз.
- Электронды поштаның, чаттың, формалар мен профильдердің көмегімен түрлі конкурстарға тіркелу кезінде балаларыңыздың жеке мәліметтерді бермеуіне үйретіңіз.

• Сіздің рұқсатынсыз бағдарламаларды жүктеуге жол бермеңіз. Қажетсіз бағдарламалық камтамасыз ету немесе вирустарды жүктеп алу қауіпінің бар екендігін түсіндіріңіз.

• Балаңыздың Интернетке қатысы бар кез келген қауіп, қорқыныш, үрей туралы ашық айтып отыруын үйретіңіз. Сабыр сақтаңыз, қауіп, қатер туралы сізге айтқаннан соң олардың қауіпсіздікте екендігін айтып отырыңыз. Мадақтап отырыңыз және кез келген жағдайда сізге жүгініп отыруыңызға кеңес беріңіз.

• Балаларыңыздың спамнан қорғануға жол сілтеңіз, Интернетте нақты, шынайы электронды мекен жайды беруге болмайтындығын ұғындырыңыз, түрлі пошталы фильтрлерге және қажетсіз хаттарға жауап қайтармауын талап етіңіз.

